

Література

1. Мельник Р. С. Адміністративно-господарське право як структурний елемент системи адміністративного права: зарубіжний досвід та національні особливості / Р. С. Мельник // Право і Безпека: науковий журнал. – 2010. – № 2 (34). – С. 34–37.

2. Головка Л. В. Вступительная статья / Кабрияк Р. Кодификации / пер. с фр. Л. В. Головка. – М.: Статут, 2007. – С. 12.

УДК 349.42:338.432(043.2)

Петков С. В., д.ю.н., професор,
Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Кривий Ріг, Україна
Омелько Г. Т., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Під юридичною відповідальністю розуміється державний примус до виконання вимог, передбачених законодавством, охоронне правовідношення, в якому порушник зобов'язаний відповідати за свої винні вчинки. В аграрному праві відповідальність являє собою комплексний правовий інститут, який охоплює сукупність юридичних норм, що закріплюють види, засоби й порядок застосування заходів за порушення в сільськогосподарському виробництві.

Об'єктом відповідальності є винне порушення юридичних приписів, що регулюють здійснення виробничо-господарської й іншої діяльності сільськогосподарських підприємств та їхніх об'єднань [1, с. 200].

Суб'єктами відповідальності за порушення аграрного законодавства є: громадяни, що ведуть фермерське господарство, власники особистих селянських господарств, інші працівники сільськогосподарського виробництва, а також сільськогосподарські організації (підприємства, кооперативи, товариства тощо), основним видом діяльності яких є виробництво і реалізація сільськогосподарської продукції [1, с. 201].

До неправомірних діянь, що суперечать нормам аграрного законодавства, належать: екологічні правопорушення (порушення приписів про поліпшення сільськогосподарських земель, охорону ґрунтів та інших природних ресурсів, що використовуються в сільському господарстві); порушення організаційних основ і правил ведення сільськогосподарського виробництва (недодержання правил внутрішнього розпорядку, ветеринарних правил обслуговування тварин, правил і норм техніки безпеки та виробничої санітарії, охорони здоров'я працівників сільськогосподарських підприємств); заподіяння збитків майну

сільськогосподарських підприємств [2, с. 67].

Аграрні правопорушення здебільшого пов'язані з порушенням норм трудового, цивільного і адміністративного права. Тому є доречним зосередити увагу на дисциплінарній, матеріальній, майновій та адміністративній відповідальності [2, с. 69].

Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сільському виробництві, регулюється загальними нормами трудового законодавства, які поширюються на всіх найманих працівників, а також спеціальними нормами аграрного права, які стосуються працівників окремих видів аграрних підприємств.

Дисциплінарна відповідальність полягає в накладенні на працівників аграрних підприємств, які порушили правила внутрішнього розпорядку та інші норми організації праці, дисциплінарних стягнень, передбачених КЗпП України та аграрним законодавством. Згідно зі ст. 147 КЗпП за порушення трудової дисципліни до працівника може бути застосовано тільки один із таких заходів стягнення: догану, звільнення [4].

Матеріальна відповідальність працівників аграрних підприємств. На працівників аграрних підприємств поширюються норми КЗпП України про матеріальну відповідальність працівників за шкоду, заподіяну ними підприємству, установі, організації під час виконання ними трудових обов'язків. Відповідно до ст. 130 КЗпП України матеріальна відповідальність за шкоду, заподіяну працівником підприємству, установі, організації під час виконання трудових обов'язків, покладається на працівника тільки за умови заподіяння прямої дійсної шкоди, якщо шкода заподіяна з його вини. Матеріальна відповідальність, як правило, обмежена певною частиною заробітку працівника. Застосовується також повна матеріальна відповідальність. Відповідно до ст. 134 КЗпП України працівники несуть матеріальну відповідальність у повному розмірі шкоди, заподіяної з їхньої вини підприємству [4].

Майнова відповідальність за аграрні правопорушення регулюється нормами цивільного, земельного й аграрного законодавства.

Майнова відповідальність полягає в обов'язку суб'єкта, винного в заподіянні шкоди особі аграрного товаровиробника або його майну, відшкодувати в повному обсязі заподіяні збитки.

Загальні положення про відшкодування збитків передбачено ст. 1166 ЦКУ, якою, зокрема, встановлено, що майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, завдана майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала [3].

Адміністративна відповідальність настає за порушення норм адміністративного права, що охороняються адміністративними санкціями.

Глава 9 КУпАП передбачає адміністративну відповідальність за

правопорушення у сільському господарстві, порушення ветеринарно-санітарних правил. До таких видів порушень у цій сфері діяльності належать: потрава посівів, псування або знищення зібраного врожаю сільськогосподарських культур, пошкодження насаджень сільськогосподарських підприємств, порушення правил боротьби з карантинними шкідниками, хворобами рослин і бур'янами, незаконні посіви і вирощування снотворного маку та коноплі тощо.

Глава 7 КУпАП передбачає адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони пам'яток історії і культури. До таких видів порушень у цій сфері діяльності, зокрема, належать: псування сільськогосподарських та інших земель, забруднення їх хімічними та радіоактивними матеріалами, неочищеними стічними водами тощо.

Отже, зміцнення правопорядку в сільськогосподарському виробництві забезпечується не тільки нормами аграрного законодавства, але й заходами, що містяться в нормах цивільного, трудового, фінансового, адміністративного, законодавства.

Література

1. Аграрне право України: підруч. / за ред. О. О. Погрібного. – К.: Істина, 2007. – 448 с.
2. Крупка Ю. М. Аграрне право України: навч. посіб. / за наук. ред. Н. Р. Малишевої. – К.: Університет «Україна», 2006. – 160 с.
3. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
4. Кодекс законів про працю України // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – № 50. – Ст. 375.

УДК 351.713:339.543.64(043.2)

Прокопенко В. В., к.ю.н., доцент,
Національний університет
«Одеська юридична академія», м. Одеса, Україна

ВИКОНАННЯ ВИРОБНИЧИХ ТА / АБО ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ЯК КРИТЕРІЙ ДОСТАТНЬОЇ ПЕРЕРОБКИ

Відповідно до правил визначення країни походження використовуються позитивні критерії, достатні для того, щоб вважати товар, у процесі виготовлення або виробництва якого були задіяні товари різних країн, таким, який походить з певної країни. У зв'язку з цим вони й отримали назву «критерії достатньої переробки». Відповідно до ч. 2 ст. 40 МК України такими критеріями є:

- 1) виконання виробничих або технологічних операцій, за результатами